

De
**JURE PERSONA-
 RUM.**

Tit. I. De divisione hominum naturali.

Tit. II. De servis & liberis.

Tit. III. De civibus & peregrinis.

Tit. IV. De patria potestate, adoptione &c.

Tit. V. De jure conjugum & de nuptiis.

Tit. VI. De tutelis.

*Tit. VII. De aliis quibusdam divisionibus
 personarum in foro.*

Hus personarum est quod fluit ex statu,
 status vero est veluti morale spatium,
 in quo homo degit, & secundum
 quod actiones hominum juridicæ vellaxan-
 tur vel restringuntur. *vid. Pufend. I. N. 7.
 L. 1. c. 1. §. 6.* Inde quot sunt status tot dantur
 etiam jurâ personarum, videamus quasdam
 divisiones.

TIT. I.

De divisione hominum naturali.

§. 1.

Homines sunt vel masculi vel feminae. Il-
 lorum

lorum jura faciunt regulam & quod de iis constitutum & ad fœminas ordinariè extenditur l. 1. l. 116. l. 126. l. 195. de V. S. Ob sexus fragilitatem hæc penes multas gentes curatoribus subjiciuntur, ab intercessione facta liberantur; jus impune ignorant, mariti imperio subsunt, in judiciis non comparent.

§. 2. Quæ de pœnarum & torturæ propter uteri gestationem dilatione adferunt, juris naturæ sunt, quod quemquam præter crimen & culpam suam lædere vetat.

§. 3. Distinguuntur homines in natos & nascendos. His jura sua reservant leges in tempus nativitatis, alii autem commodum exinde non sentiunt, nisi eorum incommodum simul ad nascendos spectaret *vid. Illustr. Wildvogel. de jure embryon.* Non potest autem dici, quod in pœna tertii de eorum commodum agatur v. c. in pœna abortus.

§. 4. Sunt & diversi ætatum gradus secundum quos diversum jus statuitur. Infantes è suis factis sive licitis sive illicitis *vid. tamen p. 569. §. 6. supr.* non obligantur v. l. 5. §. 2. ad L. Aquil. Minores ratione contractuum restituuntur in integrum p. 3. §. 4. de min. *vid. tamen authent. Sacramenta puberum supr. tit. fin. l. III.* In illicitis damnum resarciunt, sed qua pœnam mitius habentur, ceu dictum. Aliud privilegium *vid. §. 6. p. 110.*

§. 5. Sunt

Tit. II. D.
§. 5. Sunt
divites. Illi excu-
tur in processu
Debetur ipsis, quæ
licitam est. Cau-
latuita corporis v-
tarii. Hi procur-
suet nolint. Sunt
gentis, vel vario-
nis §. 4.

De se

Servus est, qui
Sautem, qui
duplex, vel en-
re domini her-
vel cum tali jure
suar famulus m-
no proprius.

§. 2. Utu-
occurrit, nec tar-
inet civis. Nan-
berunt *vid. Hert-*
§. 3. Antic-
nem suscipiendi per-
tantur navitas M-

§. 5. Sunt quoque vel pauperes, vel divites. Illi excusantur à tutela, admittuntur in processu ad juramentum paupertatis. Debetur ipsis, quod in testamento DE Orelitum est. Causæ eorum sunt summariæ. Intuitu corporis vel sani sunt, vel valetudinarii. Hi procuratorem tenentur mittere, licet nolint. Sunt ratione intellectus vel sanæ mentis, vel furiosi, hi æquiparantur personis §. 4.

TIT. II.

De servis & liberis.

§. 1.

Servus est, qui habet dominum. Liber autem, qui caret domino. Servus est duplex, vel enim ex contractu servit sine jure domini hero in ipsius corpore quæsito, vel cum tali jure in corpore quæsito, ille dicitur famulus mercenarius, hic servus, homo proprius.

§. 2. Utrumque genus in Germania occurrit, nec tantum inter rusticos, sed & inter cives. Nam nobiles ministeriales exoleverunt *vid. Hert. T. II. p. 181.*

§. 3. Antiquissimus modus servitutem subeundi per ludum desit. Frequentantur nativitas *Mev. von Zustand und Absolg.*

Der Bauren 18. 19. præscriptio, Mev. q. 2. n. 104. matrimonium Idem 163. Pactis autem magis est ut transferri servum, quam acquiri primitus dicamus.

§. 4. Conditio eorum variat, communia fere sunt, libere matrimonia non ineunt Mev. 42. n. 160. Non tamen dissolvuntur sine consensu domini contracta n. 166. d. l. Nec libere contrahunt, vel testantur, quia prædia eorum à nutu domini dependent, & dominus præcipua capit. Schottel de divers. Germ. jur. p. 36.

§. 5. Liberantur à proprietate seu servitute manumissione per litteras Mannrechts Brieffe vid. Schottel. de divers. German. jur. p. 138. Speciatim rustici ademtione prædii, ejusdem interitu, sævitia nimia domini. Mev. d. l. q. 3. per tot.

TIT. III.

De civibus & peregrinis.

§. I.

Civis est, qui juris suæ civitatis particeps est. Quot itaque species civitatis, tot etiam sunt species civium. Hinc vel totius imperii, vel territorii vel municipii cives & concives dantur. Schilt. de jur. peregr. §. 12.

§. 2. Hic

Tit. III. De

§. 1. Hic

ritatem constituitur

refertur, peregrin

rum dictis tribus

ritatis communis

er. III. §. 10. jus n

es & munera.

mones peregrini et

hodie jus albina

§. 7. Res

tant ordinationes

vibus territorii t

tu successione

tractus, telonii

necessitates satis

diorum.

§. 4. Qu

n singulis muni

trum inspectione

re. officiales, ac

privilegiis & com

tu, nec eorum

Struv. Exerc. 38.

§. 5. Ad p

naturaliter, quod

tis territorii ad pen

tur, res tamen eor

no principis exteri

§. 2. Hic idem civis, si extra suam civitatem constitutus ad exoricam civitatem refertur, peregrinus dicitur apud nos iterum dictis tribus modis. Sunt vero jura civitatis communis patria potestas Schult. *Exerc. III. §. 10.* jus militiæ *R. I. 1641 §. 44.* honores & munera. Jus testandi autem *authent. omnes peregrini* etiam exteris indultum. Nec hodie jus albinagii retorquemus in Gallos.

§. 7. Respectu territoriorum variæ exant ordinationes & sanctiones, quæ de civibus territorii tantum disponunt, cum intuitu successione legitime, onerum juris deductus, relonii, guidagii, libertatis emendi, necessitatis satisfaciendi, rum indefinitorum, aliorum.

§. 4. Quæ jura itidem variant sæpe, in singulis municipiis, quod satis ex statutorum inspectione liquet. Personæ exemptæ *v. c.* officiales, academici *vid. proleg. §. 90.* nec privilegiis & commodis municipum fruuntur, nec eorundem obligantur interdictis. *v. Struv. Exerc. 38. §. 44.*

§. 5. Ad peregrinorum jura spectat naturaliter, quod licet pro usu commoditatis territorii ad pensionem solvendam teneantur, res tamen eorum non subjaceant arbitrio principis exteri. In causis deducendis

uruntur iudicio summario vid. Weichbild ar-
tic. 46. 47. Schottel. d. tr. c. 15. p. 362.

TIT. IV.

De patria potestate, adoptione &c.

§. 1.

Tertia personarum juris Romani divisio
est in sui & alieni juris, sub illis serviet
qui in patria potestate sunt, comprehen-
duntur. Est vero patria potestas jus patri
ad directionem actionum & administratio-
nem rerum filii competens.

* Jure Romano accedebat fictitia unitas inter pa-
trem & filium, quae conspiciebatur in contra-
ctibus, testamentaria re, argumentoque proces-
sus. Sed hodie minimum mediante juramento
contractus inter patrem & filium valent, modo
non obiectum plane impedimento sit v. c. si pa-
ter à filio rem propriam stipularetur vid. Manz.
ad §. 6. J. de inutil. stipul. n. 6. Accedit textus
Dd. l. 1. art. 10. nam vix alias res, quam in-
usum equitatus ac belli nobiles isto tempore do-
nabant, ut frustra esset, qui non commune
exemplum, sed speciale privilegium ibi contine-
ri existimaret. Ad rem testamentariam spectat
substitutio pupillaris, cujus restrictionem hodie-
nam, v. apud Schilt. Ex. XIV. §. 18. seq. potest
& hodie inter patrem & filium lis esse, si rem
è patre

Tit. IV. 1.
à patre profectan
bonorum, in que
M. tit. de iud. §.
§. 2. Actione
dando; vid. §. 2.
tendo, pravo m
absque, ver. sed fu
dis arbitrio pu
Carpz. pr. crim. q.
ne modificando
Brunnem. ad l. f. c.
§. 3. Admi
dum profectæ x
remus eisdem f
nem peculiorum
vili, uti & quali
competit. Pro
adventitium us
beccat. Nisi si
Peculium contine
rimonium vero
§. f. de pecul.
§. 4. Sunt
sedum, donata a
lis, res apud filium
conita, unde fit.
universales forma
cumbentias &c. cu
pecunia lastralis q

à patre profectam excipis, intuitu reliquorum bonorum, in qua filius jus habet, omnium vid. U. M. tit. de jud. §. 33. Brunnem. ad l. 4. de jud.

§. 2. Actiones filii dirigit pater, tutorem dando, vid. §. 2. tit. seq. in nuptias consentiendo, pravos mores castigando vid. Manz. ad §. 12. vers. sed furti t. de oblig. ex del. vel judicis arbitrio puniendum filium tradendo Carpz. pr. crim. q. 100. n. 35. contractus filii varie modificando vid. Philipp. L. II. ad I. Ecl. 43. Brunnem. ad l. f. C. de bonis, qua lib.

§. 3. Administrat pater res filii, si nondum perfectæ ætatis sit, omnes. Sed separamus easdem secundum receptam partitionem peculiorum filii. In castrensi jure civili, uti & quasi castrensi, parenti nil juris competit. Profectitium autem proprietatis, adventitium ususfructus jure ad eundem spectat. Nisi sit adventitium irregulare.

* Peculium continet bona personæ alieni juris, patrimonium vero bona hominis sui juris. v. l. 5. §. f. de pecul.

§. 4. Sunt & res controversæ v. c. feudum, donata ab Augusta, pecunia lustralis, res apud filium reperta, de qua non constat, unde sit. Sed de his frustra regulæ universales formantur, respiciendum ad circumstantias &c. cur Augusta donaverit, quæ pecuniæ lustralis quantitas &c.

§. 5. Ususfructus paternus singulare continet jure civili v. l. f. C. de usufr. Sed hodie finitur separatione filii à patre, nec dimidium ejus in præmium emancipationis retinetur Carpz. II. 10. Sdr. 1. 11. imo & matri competit Richt. dec. 18. n. 28.

§. 6. Occasione peculii profectitii patens convenitur ex contractu filii peculio tenus vid. Dd. ad §. 10. l. de act. Quod jus conveniendi plus difficultatis quam utilitatis habere, dicit Lauterbach. h. t. in f. Rationem habet Hahn. ad t. W. de tribut. act. in f.

§. 7. Modi patriam potestatem constituendi sunt nuptiæ vid. tit. seq. adoptio, & legitimatio. Adoptio dividitur in adoptionem simplicem, ab ascendente factam & arrogationem: prior non tribuit patriam potestatem, sed binæ posteriores. Totam materiam sterilibus argumentis maxima ejus raritas jamdiu accensuit.

* Frequentior est assumptio in alumnum vid. Voet. au. f. h. t. de adopt. Neque contrarium evincunt multo sudore ab eruditis conquisita exempla illustrium v. c. Kulpisti, vel succedentium, ex hoc capite v. c. apud scriptores de S. A. J. Neque adoptionem vel usum probat art. 30. l. 2. in Sdr. quod vel è latino textu patet.

§. 8. Quod si tamen quis in honorem

Tit. IV. De
 em forte antiquitat
 templa sunt apud
 solatium orbitari
 certe non plus ju
 quam alias ipse
 omni subiacet. An
 ore facienda, ne
 territorialis not
 §. 9. Legit
 vel monasterio
 nium. Obine
 monium. Et e
 principis, illa con
 jus primogenitur
 tuem ex tenore
 an ex petition
 primati. Potest
 pecto extenden
 regulatoria potes
 voluntariæ jurisdic
 netur vid. DN. 7
 §. 10. Toll
 & liberata econon
 inde dignitas, pe
 ej. Emancipatio
 Kistrad. de jur p
 missa nunquam r
 de emancip. tac. ger

rem forte antiquitatis, vel ex mera astutia, exempla sunt apud *Ærod. R. I. L. II. t. 6.* vel in solatium orbitatis adoptet, sua adoptione certe non plus juris in adoptatum transferet, quam alias ipsius dispositioni & alienationi subjacet. An arrogatio coram Imperatore facienda, nemo, cui paululum superioritas territorialis nota, quæret.

§. 9. Legitimatio per oblationem aulæ, vel monasterio facta est suave Dd. *fo. mnium.* Obtinet alia per subsequens matrimonium. Et ea, quæ fit per rescriptum principis, illa consequimur omnia jura, etiam jus primogenituræ *Strauch. diff. IV. §. 9.* Hæc autem ex tenore diplomatis æstimanda est, & an ex petitione parentis facta, an ex legitimati. Potest eam princeps in effectu & objecto extendere, quousque patet ipsius legislatoria potestas: imo, quia est actus voluntariæ jurisdictionis, territorio non continetur *vid. DN. Thomas. ad Strauch. d. l. §. 3. & quos allegat §. 11.*

§. 10. Tollitur patria potestas morte & separata œconomia.

* Unde dignitas, peculiaris solvendi modus non est. Emancipationem autem, de qua *vid. Kerkraad. de jur. patr. p. 166. §. 13.* mores Germaniæ nunquam receperunt *vid. DN. Thomas. de emancip. tac. germ. Quamvis quidam Ger-*

manu isthac, tanquam relicta, usi sint. Tandem
 morte civili hodiernum & in pœnam, quod aperte
 evincat formula restitutionis apud Sebilt. Exerc.
 III. §. 10. Non tamen captivitate per dicta supr.
 l. ii. t. ii. §. 7. p. 211.

§. II. Correlatum patriæ potestatis est
 jus filiationis. Filius enim ad alimenta age-
 re potest, etiam civili jure. Adultus & suæ
 ætatis patrem judiciali auctoritate cogit, ut
 bona non saltem materna, sed alia, quæ us-
 que huc in mera proprietate habuit, ei tra-
 dat, eumve dimittat *vid. U. M. h. c. de his qui sui.*
 & Voet. *ad tit. qu. m. jus patr. pot. toll.* Jus vero
 hoc legitimo ex matrimonio præsumitur,
 nec regulariter probandum. Quod secus
 est, si naturalem tantum quis se filium di-
 cat, quomodo autem naturalis filiatio pro-
 banda *vid. Surd. de alim. decis. 83.*

TIT. V.

De jure conjugum & de nuptiis.

§. I.

Conjuges fiunt per nuptias, has præce-
 dunt sponsalia. Quæ vel de præsentibus,
 ubi matrimonium, vel in futurum, ubi spon-
 salia promittuntur. Vel conditionalia, in
 diem & pura. Vel publica, qua scientibus
 paren-

nentibus, & cora-
 nis, quæ his inveni-
 valent.

§. 2. Spon-
 nali & quidem ta-
 perpetua cohabitatio
 impediunt vel re-
 vel rescindunt spon-
 occultus morbus.

§. 3. Porro
 tur, non omnimode-
 r. c. multa non
 eundum ad præ-
 partis innocentem
 famationem.

§. 4. Un-
 di rescissionem
 habet, vel quia
 per obtineri pot-
 line indemnificati-
 præter solutionem
 tione pœnz con-

§. 5. Adje-
 tis ratio & scanda-
 privata auctorita-
 pactis regulariter
 175. *juv. confist.*
 ab Illustri Strycio
 ex c. f. de vend. app

parentibus, & coram testibus, vel clandestina, quæ his invitis & absentibus ineuntur nec valent.

§. 2. Sponsalia sunt species pacti honesti & quidem talismodi ubi factum sive perpetua cohabitatio promittitur. Inde quæ impediunt vel rescindunt pacta, impediunt vel rescindunt sponsalia. *v. c.* metus, dolus, occultus morbus, defectus serii consensus.

§. 3. Porro quia ad factum ordinantur, non omnimoda coactio adhibenda, sed *v. c.* multa non sufficiente vel carcere, redeundum ad præstationem ejus, quod interest partis innocentis propter contemptum & difamationem.

§. 4. Unde vides geminam deprehendi rescissionem, vel quia recedens causam habet, vel quia non habet. Utraque semper obtineri potest. Verum illa gratis & sine indemnificatione. Hæc non gratis, sed præter solutionem ejus, quod interest, indicatione pœnæ consistorialis.

§. 5. Adjecit tamen publica honestatis ratio & scandali avertendi cura, ut neutra privata autoritate suscipiatur, quod in aliis pactis regulariter secus. Carpzov. *II. d. 173, 175. Jurispr. consist.* Merito autem rejicitur ab Illustri Strykio * commune commentum *ex c. f. de cond. appof.* quod impossibilis & tur-

vis conditio ordinarie habeatur pro non [ad]jecta propter §. 2. præc.

* In tract. de dissens. sponsal. ex quo & præcedentia defendemus.

§. 6. Natura sponsalium exigit, ut propter finem societatis, quæ intenditur personæ sint habiles ad generandum. Hinc rejiciuntur impuberes Nov. 100. c. 2. Carpz. II. 174. Impotentes, eunuchi, conf. Simon. de impot. conj. & tract. vulg. de matrim. eunuch. De gradibus alibi quia non hujus fori.

§. 7. Consensus requiritur parentum, sufficit tamen patris Carpzov. d. l. 44. De rationibus quoque dissensus cognoscit confistorium. Sine consensu autem, si concubitus accessit, non rescinduntur, est enim tunc verum naturale [matrimonium]. Adde Struv. Jurispr. I. 6. 4. Multo magis si benedictio sacerdotalis secuta, vid. DN. Thomaf. integr. dissert. de valid. conj. invit. par. contr. Historiam fere omnis in hac parte legislationis recenset Schilt III. 12. Regulam universalem plane formare nollem propter not. l. d. Schilt. ibid.

§. 8. Nuptiæ sunt repetitio consensus sponsalitiæ coram ministro ecclesiæ denuo facta, inchoata simul mutua receptione conjugum ad perpetuo cohabitandum.

§. 9. Status ex nuptiis resultans dicitur

Tit. V. De j
matrimonium.
effectus. Mari
pudi actiones ux
ll. mpt. c. 6 § 44
potestare paren
jus jure Saxonic
nialis P. I. 45.
der. P. I. decis. 66.
§. 10. Mari
d. l. 2. de injur. VI.
§. 7. alit, cu
libidinum sepelit.
§. 11. Uxor
forum ejus se
dignitatem Cole
norte ipsius am
Sed vid. addit
defunctum h
II. art. 45. de sac
§. 12. Jure
localia, quæ expr
matrimonii ferend
episcopem tradunt
penaliter seu præ
recepit dicuntur
ministratiōni reliq
die vid. Huber III. d
§. 9. Dote
ter, nisi filia locup

tur matrimonium. Sunt hujus varii omnino effectus. Maritus consequitur jus dirigendi actiones uxoris *vid.* Hochm. de Bene dict. nupt. c. 6. § 44. Jure Civili tamen manet in potestate parentis elocata filia. Quod fecus jure Saxonico, ubi succedit potestas maritalis *Udr. I. 45.* quæ tutela dicitur. *vid.* Coler. P. I. decis. 66. per tot.

§. 10. Maritus uxorem defendit jure *vid. l. 2. de injur. VI. v.* Vi Huber. d. L. Cornel. de Sicar. §. 7. alit, curat l. 22. §. solut. matr. in subsidium sepelit. l. 28. de relig.

§. 11. Uxor marito acquirit *Udr. I. art. 31.* forum ejus sequitur. Richt. dec. 9. n. 4. & dignitatem Coler. dec. 60. n. 78. quam tamen morte ipsius amittit secundum *Udr. L. I. art. 45.* Sed *vid. addit. ad Coler. decis. 65.* Jure Civili defunctum luget, de Jure Saxonico est L. III. art. 45. de successione *vid. p. 313. supra t. 19.*

§. 12. Jure Civili habet triplicia bona dotalia, quæ expressa conventionione ad onera matrimonii ferenda marito in utilis dominii speciem traduntur l. 13. §. 2. de fund. tot. paraphernalia seu præter dotalia, quæ ex his ad se recepit dicuntur receptitia, quæ mariti administrationi reliquit, paraphernalia in specie *vid.* Huber. tit. de jur. dot. n. 14. seq.

§. §. Dotem necessario constituit pater, nisi filia locuples *vid.* Wissenbach. d. t. §. 2. Sed

§. 8. Sed hodie etiam mater, *vid. Covarruv. var. resol. L. III. c. 19. n. 3.* Quam si in immobilibus confistit, maritus demum consentiente uxore alienat, *vid. Hopp. adtit. I. quib. alien. lic.* Acquirunt tamen omnes fructus, non autem alias accessiones *v. l. 7. per tot. solut. matr.*

§. 14. Hodie magnam mutationem hæc bonorum distinctio accepit per communionem vel bonorum omnium inter conjuges, vel sanè reditus & acquæstus *vid. Huber. d. l. n. 17.* vel, quod etiam soli marito ususfructus omnium bonorum uxoris competat, ut in Saxonia *Coler. decis. 18.* vel, quod quicquid constante matrimonio acquiritur mariti industria acquisitum intelligatur, *vid. dec. 41. n. 14. ejusd.*

§. 15. Unde & illud sequitur quod hodie multis in locis dos sine conventionione sola illatione constituatur. *Schilt. 36. §. 80.*

§. 16. Habebat jure civili uxor ratione dotis hypothecam in bonis mariti cum jure prælationis, simplicem autem ratione paraphernalium, nullam planè intuitu receptitorum. Sed & de hypotheca hodie cautè pronuntiandum erit, ubi bona conjugum non amplius distincta, ibi nec ulla hypotheca, ubi bona uxoris ejusdem generis, ibi & hypotheca non diversa erit. *vid. Coler. dec. 67. Schilt. Exerc. 36. §. 77.* Lux tamen

Tit. V. De
an ab usu in re ade

§. 17. Impen
utilitatem factas
actione consequit
§. f. l. 7. ff. de imp
endet inidem e
dotem, quæ
stituendas vult
pens. dot.

§. 18. Reci
bonem propter nu
securitatem dotis
doti avib. equal. C
hujus domina P
2 l. f. C. de do
norgengabam &
hodie manent
eis juris German
maritus adfereb
7. §. 86.

§. 19. Finit
tunda ei, qui
Suo nemo stipula
venturiam vel ipsa
nomine. l. 35. ff. sol
Prohæna autem
Ia sui juris Voët.
venturiam perunt

men ab usu in re adeo confusa sæpe petenda erit.

§. 17. Impensas magnas in perpetuam utilitatem factas, vel retentione, vel conditione consequitur jure communi maritus, l. 5. §. f. l. 7. ff. de impens. in dot. Hodie res dependet itidem è diversitate morum circa ipsam dotem, quæ vel communes facit, vel restituendas vult v. Huber. §. f. præl. ad t. de impens. dot.

§. 18. Recipit uxor jure civili donationem propter nuptias vicissim à marito in securitatem dotis, quæ æqualis esse debet doti avib. æqual. C. de pact. convent. Uxor est hujus domina Philipp. Ecclog. 39. ad d. l. L. II. n. 2. l. f. C. de don. ant. nupt. Nam dotalitium, morgengabam & alia, quæ viduas nobiles hodie manent vid. Coler. dec. 60. reliquias veteris juris Germanici dotalis, quo dotem uxori maritus adferebat, vult esse Schilt. d. l. §. 73. & 86.

§. 19. Finito matrimonio. Dos restituenda ei, qui restitutionem stipulatus est, Sin nemo stipulatus & uxor superstes, adventitiam vel ipsa filia petit, vel parens ejus nomine. l. 35. ff. solut. matr. Ulp. fragm. t. 6. §. 6. Profectitia autem revertitur ad patrem, ni filia sui juris Voët. §. 5. d. t. Uxore mortua adventitiam petunt ipsius hæredes l. un. §. illo prout.

prout. §. accedit C. de R. U. A. Profectitia redit ad patrem, vel itidem manet pene uxoris hæredes, si scilicet emancipata erat.

§. 20. Hodie uxor superstes, ni pacto aliud provisum, indistinctè dotem repetit, non tantum a actione, sed etiam retentione, dum rebus sive allodialibus sive feudalibus à marito relictis incumbit, donec ipsi satisfiat. Carpz. II 25. §. seqq. nec enim amplius est in potestate patris vidua. *vid. §. 10. supr.*

§. 21. Auctuarium dotis verò i. e. lucra statutoria non petit, si culpa ipsius vel malicia matrimonium finitum. Neque si innocens, statim illud exigit, sed expectanda est mors nocentis mariti, propter rationes, quas habet Voët. d. l. §. 23. quem & qua alias huc spectantes quæstiones *confer.*

§. 22. In locis ubi societas, vel bonorum, vel acquæstus inter conjuges deciduntur quæstiones de repetitione illati è doctrina societatis. Scilicet lucrum percipit uterque conjux & damnum fertur ab utroque. Utriusque est debita durante matrimonio contracta solvere. Fit initio descriptio inventarii rerum collatarum, & finito conjugio cuiuslibet fors repetitur. *vid. erudit. Huber. prel. ad ff. tit. pro socio.*

§. 23. Multis in provinciis defuncta uxore dotem retinet maritus Wesenbec. *ad tit.*

solut. matr. n. 4.
in Saxonia maritus
alibi dictum
p. 101.

§. 25. Don
mor jure commun
de donat. ante
ress. 14. Si vero
mor hanc donatio
d. §. 25. & aliud l.

§. 26. Pra
morte & demum
Repetitionem do
dem donatio p
ejus exactionem
aliaz largitiones n
mittuntur, in d
ritimanda è ju
Schilt. de Exercit.

§. 27. Inte
nansit quidem ci
tu, sed sine neces
maris uxor eam
Wesenbec. Voet.
dote factum §. 23.

* Reliqua jura con
in. de donat. fidej
§. 23. Conj
Ne Dageville quor

tit. solut. matr. n. 4. 6. ibique Hahn. Speciatim in Saxonia maritus est heres mobilis, uti jam alibi dictum vid. Coler. part. 1. decis. 57. per tot.

§. 25. Donationem propter nuptias uxor jure communi, restituit, si dos salva L. 18. C. de donat. ante nuptias. Hartm. Pistor. L. 1. quest. 14. Si vero dos à marito consumpta, uxor hanc donationem retinet. Scheidewin. ad §. est & aliud l. de donat.

§. 26. Praxi dotalitium finitur uxoris morte & demum post mortem mariti incipit. Repetitionem dotis, etsi alternative cum eodem donatio propter nuptias contracta, ejus exactionem absorbet. Morgengaba & alia largitiones indistincte ad heredes transmittuntur, in dubio hæc omnia magis sunt æstimanda è jure Germanico vid. omnino Schilt. de Exercit. 36. §. 36. sequ.

§. 27. Inter conjuges non illustres, mansit quidem civilis propter nuptias donatio, sed sine necessaria æqualitate & plerisque statutis uxor eam hæreditarie lucratur, vid. Wesenbec. Voet. d. l. & limita dicta sicuti in dote factum §. 23.

* Reliqua jura conjugum hinc inde inspersimus v. tit. de donat. fidejus. furt. success. & c.

§. 28. Conjugatis opponuntur cælibes die Hagestols/ quorum bona post mortem alicubi

cubi fisco addicuntur, *vid.* Schottel, *de div. jur. germ.* von Rechte der Hagestolzen.

TIT. XVII.

De Tutela & Cura.

§. 1.

EX his qui sui juris peculiarem considerationem merentur, qui sub tutela, vel cura vivunt. Tutela licet potissimum consistat in officio personam & res pupilli tuendi, habet tamen & jura quædam tutor.

§. 2. Est virile munus, hinc excluduntur feminae, exceptis matre & avia *Edr. l. 1. art. 23.* Modo mater fit majorennis, renunciet secundis nuptiis *Carpzov. II. II. 14.* Tunc omnibus præfertur, solis exceptis, quos pater testamento dedit *vid. DN. Thomaf. ad Strauch. V. 16. pag. 48.* Hinc & avus ei postponitur, *v. Brunnem. ad avtent. matri. C. quand. mul. off. tut.* Avia cum avo simul admittitur *Thom. d. l.* adjungitur tamen tutor feminis unus è proxime agnatis *Carpzov. d. l. d. 11.*

§. 3. Ex fine quoque constat, quod, in quo vel periculum dissipationis bonorum vel corruptio morum pupilli timetur, vel qui licet ingenui animi sit, potis tamen non est, res & personam pupilli dirigendi, ad tutelam
 non

non est, res & personam
 tutelam non ad
 tit. III. per tot. Deb
 debetur debitum cr
 possunt. Ritterhuf
 Carpi
 inimici, ju
 tit. I. V. 20

§. 4. Con
 qui non dum im
 femella. qui j
 em habenti tutor
 Curat. L. cum jure
 nem patre filio dat
 vicium & tutore
 impedimento, ad
 vid. Colet. decij

§. 5. Tut
 nam, ** legitima
 species est testame
 tamento filiofamil
 tum magistrat
 nam, & omnib
 deni. test. Rittersh
 n. Singularia pl
 ad Tit. de tut. §. 3.

Ep. Tutela natur
 morum uxoris, m

non est, res & personam pupilli dirigendi, ad tutelam non admittitur. *vid.* Manz. *de Tut. qu. iii. per tot.* Debitor & creditor, licet profiteantur debitum creditumve tutores esse non possunt. Ritterhus. *p. IIX. ad Nov. c. 3.* Sed *vid.* de praxi Carpz *part. II. c. II. d. 19.* rejiciuntur certe inimici, judæi, socii bonorum. *vid.* Schröt. *part. I. V. 26.* von Vormundschafft.

§. 4. Constituitur tutor pupillo (i. e. ei, qui non dum implevit annum XIV. vel XII. si femella.) qui jam non habet, nam tutorem habenti tutor non datur §. *interdum f. d. Curat. L. cum jure L. qui per. tut.* Volente tamen patre filio datur tutor in bonis maternis. Sicuti & tutore impedito maxime perpetuo impedimento, alius ab eodem tutor peti potest *vid.* Colet. *decif. 226.*

§. 5. Tutelæ * divisio est in testamentariam, ** legitimam & dativam, primaria species est testamentaria, nam si à patre in testamento filiofamilias tutor datur, citra ullum actum magistratus accedentem administrat tutelam, & omnibus præfertur, *v. L. II. in f. de tut. test.* Rittershus. *ad LL. XII. Tab. class. 3. c. II.* Singularia plura *vid.* apud Huber. *præl. ad f. tit. de tut. §. 3.* ibique DN. Thomas.

* Est & tutela naturalis, quam habent pater post mortem uxoris, mater post mariti fata, & ma-

ritus jure Germanico in thori sociam vid. Schilt.
37. §. 42.

** An hac distinctio jure Germanico nota? Affir-
mat Glossa ad art. 23. Ord. L. 1. & ad Weich-
bild. art. 26. verum & capitularium & juris
Saxonici textu destituimur & ignorantia testa-
mentorum contrariatur.

§. 6. Practice testamentaria tutela
nec testamentum requirit, sed quacun-
que rogatione * perficitur v. l. 1. §. 1. de consin. tut. & à
quocunque cuicunque tutor ultima volunta-
te relinquitur, modo pupillum in eadem ho-
noraverit moribundus. Montan. de tut. c. 8.
Voet. ad tit. de test. tut. §. f. Schræter. d. l. 9. §.
num. 9.

* Atque hoc sensu testamentarios tutores nec apud
nostros majores cessasse puto vid. gl. d. l. Weichb.

§. 7. Legitimi tutores sunt ii, ad quos
lex devolvit successionis commodum, co-
gnati agnati L. 6. d. legib. tut. Montan. d. l. c. 13.
Jus Saxonicum præfert agnatos cognatis Ord.
l. 1. art. 23. jure civili proximi plures simul ad-
mittuntur authent. sicut hereditas C. de legit. tut.
Jure Sanonico Senior eligitur d. art. Coler.
decis. 6. de praxi vid. Schræter d. l. qu. 11. n. 8.
ubi plurium provinciarum ordinationes.

§. 8. Dativa tutela locum habet si
vel semel exstitit testamentaria vid. DN. Tho-
mas-

ad. ad Strach. pag.
tutus & intestatus
sine consanguini-
si adfint, Schræter
magistratu ordinari-
um, idem pag. 135.
Schilt. d. l. §. 67. f.

Gutierrez de tut.
§. 9. Respic-
torem recensitum
bet & cognationis
loneitas tamen m-
Schræter. pag. 187. n. 12

§. 10. Ne-
acumbit iis, qui
ant, tutores
mittendi juris ha-
Sarpz. II. c. 11. d.
ultima volunta-
l. p. C. eod. tit. Aut
ventionem restitut
d. l.

§. 11. Imo
tum spectat pupil-
tione habitat vid. L.
III. decis. 148. tut.
14. 31. Schræter L. 9.
que cognatorum
Surguntur d. l. n. C.

mas. ad Strauch. pag. 43. & seq. Ne testator testatus & intestatus simul decedat. Vel si plane consanguinei non adsint, vel non idonei adsint, Schroeter d. l. pag. 132. Dantur à magistratu ordinario, qui habet jurisdictionem, idem pag. 135. Etiam inferior sufficit, Schilter. d. l. §. 65. si tutor ei subiectus vid. tamen Gutierrez de tut. Part. 1. cap. 2. f.

§. 9. Respicit magistratus quidem ordinem recensitum in §. 6. 7. ut testamenti scilicet & cognationis rationem habeat, sed ut idoneitas tamen magis præ oculis ei versetur Schroet. pag. 181. n. 12. & 15.

§. 10. Ne pupilli tutoribus careant, incumbit iis, qui eorum successione sperant, tutores ipsis petere sub pœna amittendi juris hæreditarii. t. t. qui pet. tut. Carpz. II. t. II. d. 15. Modo non adsint, quos vel ultima voluntas, vel lex ad tutelam vocet L. 9. C. eod. tit. Aut minorennitas omittentis petitionem restitutionem non pariat L. f. C. d. t.

§. 11. Imo ad ipsius magistratus officium spectat pupillo, qui sub ipsius jurisdictione habitat vid. L. un. C. ubi pet. tut. Christin. vol. III. decis. 148. tutores dare, vid. R. J. 1577. tit. 32. Schroeter L. qu. 15. n. 13. & ad hunc quoque cognatorum tutores petentium preces diriguntur d. l. un. C.

§. 12. Qui tutor esse non vult, debet se intra tempus præfinitum excusare. Nam tutela munus publicum est, ut regulariter quis eam suscipere cogatur pœna carceris, multa, vel alia arbitraria coercitione *vid. L. sancimus C. d. administ. tut.* Speciatim testamento dati amittunt sibi relictum, si tutelam recusant, *Novell. 1. §. his omnibus vid. Schroeter l. pag. 37.*

§. 13. Numerus excusationum hodie non est certus, sed spectat ad arbitrarias iudicum quæstiones. Modus proponendi ex stylo curiæ loci facile addiscitur.

§. 14. Quod si excusatio rejecta, vel tutor ea uti nolit, opus est ut decretum, sive confirmationem, nam hæc coaluisse notat Schilt. *XXXVII. §. 40.* mature petat à magistratu, sine distinctione, an testamentarius &c. *vid. d. R. J. d. l. §. 2.* Neque obtinere amplius puto *L. 13. §. 12. ff. d. excus.* Quoniam jure Romano tutores vel plene & perfecte dati, vel defectuose, hodie autem omnes ultimo modo, ante confirmationem.

§. 15. Præcipue ad tutorem spectat inventarium debite conscribere, est enim hoc fundamentum rationum reddendarum, continere debet ordine omnia bona hereditaria *L. 24. C. d. admin. tut.* Coler. *conf. 57. n. 91.* Probat plenissime contra tutorem *vid. L. vet. jur. pr.*

jur. pr. C. de arbit. tut. Bona fide omiffa impune
 fupplentur *arg. l. 32. de cond. & dem.* Dolofa
 omiffio arbitrarie coercetur. Salvo manen-
 te inventario *vid. Bach. ad Treut. II. 12. 8. f.*

§. 16. Quo vero magis de fingula-
 rum rerum ftatu præfenti conflet, æftima-
 tionem à peritis adjiciendam fuadet Dam-
 hud. *de tut. c. 15.* Reliqua peraguntur fecun-
 dum loci confuetudinem. Schneidevvin. *ad*
§. extraneis de hered. qualit. n. 18. fumtus fup-
 peditantur à pupillo & aliis heredibus. *Chrift.*
Vol. III. decif. 169.

§. 17. Exigunt Recessus imperii, ut
 tutor juret, quod officium fuum refpectu e-
 ducationis pupilli & cuftodiæ bonorum,
 ipfius fideliter obiturus fit. *vid. R. J. 1543.*
1577. tit. 32. Dein ut præter hypothecam taci-
 tam, quæ pupillis in bonis competit, idoneis
 fidejufforibus fatisdet, fine ullo discrimine,
 quales tutores fint *ibid.* Sed, ad fupremæ cu-
 riæ cæfareæ exemplum, utrumque parum
 obfervatur. *Cothmann. Refponf. 45. n. 112.*
vol. 1. Koppen. obferv. 63. n. 13. Treutl. vol. I.
VIII 5. Ni conftitutio provincialis exigat,
Reform. Francof. VII. f. 20. ftatut. Hamburg. p.
III. tit. 6. ordin. Mogunt. Trevir. &c.

§. 18. His per actis fequitur ipfa ad-
 ministratio. Educatur pupillus in loco à pa-
 rente præfcripto & ftatui ac vitæ conditioni

conformiter. Moderante tamen omnia magistratu, qui nec paternæ dispositioni strictè adhiæret. Schræter. II. 12. n. 33. p. 208. Si apud matrem, vel alium educatur, tutorum est sapius inquirere & sciscitari *vid. Coler. de alim. L. 11. c. 1.*

§. 19. Mater autem gratis pupillum locupletem alere non tenetur *l. 11. de N. G.* Nihil autem habentem de suo omnino educat Hart. Pist. o. 97. jure Saxonico fruitur bonis liberorum, donec se separent Berlich. p. 11. c. 12. vel mater ad secunda vota transeat Schult. q. pr. 46.

§. 20. Competit tutori etiam jus castigandi pupillum. Quod si tamen operis ipsius utatur, pro alimentis solutionem non æque exigit. *vid. Gloss. ad L. III. art. 15. Udr.* Neque vero sua officia cum his compensat Coler. d. L. 11. c. 6.

§. 21. Bona pupilli prudenter administranda sunt in modum boni patrisfamilias. Solvat tutor creditores hereditarios, impensas funeris. Bene agit, si in dubio creditore auctore magistratu agit *arg. l. 9. §. 6. de adm. nist. tut.* Postea vel dividat hereditatem vel expectet *vid. Schræter P. 11. 26. 27. sequ.* Pretiosa & quæ servari possunt sine evidenti utilitate non alienet. *vid. Damhud. d. l. c. 7. pecuniam*

Tit. XVII. D
 curiam occupet,
 can. de tut. c. 33. n. 17
 §. 22. Immo
 nec in longum te
 pnyteus in danda,
 Vradit alienation
 tes vel testatoris
 index cognoscere
 oris, sed cognat
 ventarii. Addend
 §. 23. Decr
 cognatis à judice
 Berlich. P. I. d. 29.
 ejus probe observ
 §. 24. In
 mine pupilli. N
 actiones, ab ipso
 tie dantur. Ne
 is contrahit, ut
 multis tricis care
 Schult. de aut. conf
 §. 25. Acq
 tutorio nomine a
 det tantum, lice
 det. 15. Res pecu
 pilli, ut tamen e
 d. 11. de adm. tut.
 §. 26. Apu
 nist contrutorum,

cuniam occupet, ni prædio destinata Montan. *de tut. c. 33. n. 177. sequ.*

§. 22. Immobilia non alienanda sunt, nec in longum tempus locanda, nec in emphyteusin danda, nec de iis transigendum. Ni adfit alienationis iusta causa v. c. necessitas vel testatoris voluntas. De qua tamen iudex cognoscere debet, non ex relatione tutoris, sed cognatorum, vel inspectione inventarii. Addendum insuper decretum.

§. 23. Decretum tutores præsentibus cognatis à iudice domicilii vel rei fixæ *vid. Berlich. P. I. d. 29.* caute petant & tenorem ejus probe observent.

§. 24. In iudicio peragit omnia nomine pupilli. Neque enim solemnes legum actiones, ab ipso pupillo deblaterandæ, hodie dantur. Neque sanæ mentis homo cum iis contrahit, ut auctoritate opus sit. Unde multis tricis caremus *ut in l. 9. pr. de admin. tut. Schilt. de aut. conf. tut. §. 110.*

§. 25. Acquirat pupillo actiones, five tutorio nomine aperte agat, five serio intendat tantum, licet non dicat *vid. Berlich. P. I. dec. 15.* Res pecunia pupillari emta est pupilli, ut tamen eidem competat electio *vid. d. 16. de admin. tut.* an rem, an pretium velit.

§. 26. A pupillo autem nil idonee emit, nisi contutorum, vel cognatorum, vel cura-

toris ad litem consensu & certo respectu judicialiter. Excipe, si sub hasta quid venditur, vel jam decretum cum taxa datum *vid. l. 56. de admin. tut.* Excipitur quoque mutuum. *v. l. 9. §. 7. d. t. vid. quoque l. 5. §. 3. & 6. de auctor.*

§. 26. Rationes hodie quotannis reddit. Vel monente contutore, vel curatore ad hunc actum dato, vel magistratu, imo & sua sponte *d. R. J. 1577. iii von Bermund. Weichbild. art. 75.* Modum explicat Schepliz *ad consuetud. Brandenb. p. III. t. 7. §. 6.* Reddenda sunt proximis heredibus pupilli *Edv. 1. 23. jur. culm. c. 103. L. IV. Statut. Hamburg P. III. tit. 6.* Vel magistratui Reform Francofurt. *p. 7. t. 4. §. 17.* vel speciatim dem Vormundschafftis Amt / vel deputatis à magistratu, vel tutori honorario, si à testatore constitutus *l. 3. §. ceteri de admin. tut.* In loco administrationis *l. 1. C. ubi ratiocin.*

§. 27. Pupillus regulariter ex facto tutoris sui obligatur. Ni tutor dolo egerit vel culpam commiserit *l. 13. §. 7. de A. E. V. v. c.* si tanquam temere litigans in expensas condemnatus Brunnem. *ad l. 1. C. quoad ex fact. tut.* Vel pecunia non in utilitatem pupilli versa *Pist. P. I. 437. n. 52.* vel tutor proprio nomine cotraxerit, vel fidem suam interposuerit. *Berl. p. I. dec. 13.*

§. 28.

§. 28. Sin

l. de susp. tut. rem

Revocari possunt

nim tutelam non

ingerunt tutelis, a

l. 3. §. 25. b. t. vel

fideliter administ

none inidonei r

endum, quod n

cu suspicitemo

§. 29. Ad

ter, vel per der

dam, vel per civ

culationem crim

tior est ad forum

Schilt. 37. §. 142.

bet accessus. Q

§. 30. U

hodiernum esse.

adrationes redde

ter tutorem &

ciao autem uni

nec tam ad ratio

tionem & poena

§ 17. d. l.

§. 31. Jude

tus ordinarius, c

l. 32. §. 7. Hic sta

§. 28. *Sinon ex fide tutelam gerit §. 5. 7. de susp. tut.* removetur à tutela ut suspectus. Revocari possunt causæ ad duo capita, vel enim tutelam non debite suscipiunt, dum se ingerunt tutelis, aut plane redimunt easdem *l. 3. §. 35. b. 1.* vel susceptam non diligenter ac fideliter administrant. Qui in ipsa inquisitione inidonei reperiuntur, de iis magis dicendum, quod non admittantur, quam quod seu suspecti removeantur.

§. 29. Ad remotionem agitur tripliciter, vel per denunciationem ad inquirendum, vel per civilem actionem, vel per accusationem criminalem. Prior accommodatior est ad forum nostrum, & frequentior. Schilt. 37. §. 142. Patet quoque ad hanc cuilibet accessus. Quod in reliquis secus.

§. 30. Usus denunciationis suspecti hodiernum esse, inde satis patet, quod actio ad rationes reddendas ex quasi contractu inter tutorem & pupillum oriatur: denuntiatio autem universaliter cuilibet competat, nec tam ad rationes reddendas, quam remotionem & pœnam dirigatur *vid. Schilter. §. 137. d. 1.*

§. 31. Judex competens est magistratus ordinarius, qui constituit *vid. R. 7. 1527. t. 32. §. 2.* Hic statim administratione suspec-

Etum interdicat *l. 7. C. b.* In infligenda pœna autem alicubi ratione competentiæ pro facti atrocitate distinctio inter jurisdictionem superiorem & inferiorem observanda est, ut hanc qui habet alium tutorem constituat, pœna superiorem habenti relicta.

§. 32. Finitur tutela arrogatione, deportatione, servitute, eventu conditionis, morte. Jure civili etiam pubertate. Hodie in multis locis continuatur incuram v. c. Hamburghi, Noribergæ, &c. *vid. Gail. n. 26. Coler. decis. 11.*

§. 33. Datur pupillo actio tutelæ ad reddendas rationes, præstandaque damna, culpa data *vid. Carpzov. c. 11. d. 24 p. 2.* Contratutores, primo contra eos, qui gesserunt, dein contra honorarios, fin tamen de negligentia agitur, non excusationis, sed divisionis beneficio fruuntur. *vid. Struv. Ex. XXV. lb. 33.* Cum heredibus indulgentius transigi dicunt *per l. 1. C. de hered. tut.* Dantur & pupillo actio furti, hypothecaria, ex stipulatu, de rationibus distrahendis, & potestas in litem jurandi, de quibus in explicatione.

§. 34. Datur tandem subsidiaria contra magistratum actio, si à tutoribus, fidejussoribus, pupillus suum consequi non potest. Modo ostendi possit, quod vel in constituendiratione, vel inspectione magistratus suo officio non functus sit. Non tamen collegium

sed

sed persona obli
7. 111.

§. 35. Com
tutelæ contraria
um ipsi damnosum
fide ab initio ut
postea fatalis casu
DN. Thomaf. *diff.*
um regulariter no
Schroter. *d. 7. 111.*

§. 36. C
confirmationis ca
ti, administratio
excusationis, ren
to detur, quod
personalia minor
nit. Datur tamen
non tutor, datur
mento olim, non
sup. inf. ibique ad
Schroter. *P. I. p.*

De quibusd.

in f

D Eprehendunt

sed persona obligatur. vid. Schroter. p. 400. p. 111.

§. 35. Competit tutori vicissim actio tutelæ contraria contra pupillum, ne officium ipsi damnosum fit. Sufficit negotium bona fide ab initio utiliter fuisse gestum, licet postea fatalis casus acciderit, quod probat DN. Thomas. *dissert. de pseudopriv. pup.* Salarium regulariter non petit, exceptiones habet Schroter. *d. p. 111. 4. 22. per tot.*

§. 36. Curator ratione coactionis, confirmationis, cautionis, inventarii, decreti, administrationis, redditionis rationum, excusationis, remotionis, quod hodie invito detur, quod pluribus in locis etiam facta personalia minoris dirigat cum tutore convenit. Datur tamen curator ad actum unicum, non tutor, datur ventri, non datur in testamento olim, non petitur à matre, *vid. in. §. 32. supr. in f. ibique alleg.* quæ in tutore secus *vid. Schroter. P. I. p. 153. seqq.*

TIT. VIII.

De quibusdam aliis divisionibus in foro usitatis.

§. 1.

Deprehenduntur in omni fere republica nobi-

780 Tit. VIII. De quibusdam aliis divisionibus
nobiles, burgenses & rustici. Nobiles in
superiores & inferiores dividuntur. Infe-
riores simpliciter nobiles dicuntur, de quo-
rum divisione, officiis &c. *vid. Ockel de præ-
script. immemor. p. 61. §. 3. 4. sequ.* Aulæ, militiæ
officiis soli fungebantur, judiciis consiliisve
soli præerant. Quod quomodo aliquatenus
mutatum à Ludovico pio exponit Lehmann.
L. 11. c. 12.

§. 2. Serio passim in legibus antiquis
iis injungitur, ut dictis dignitatibus vitam
tueantur *vid. Schilter. de Comit. Imper. p. 21.*
Quod etiam vel libertatis jactura rigorose
executi sunt Lehman. *IV. 14. pr.* Otto Fris.
ad an. 1154. Unde & forte ministerialium & qui
sunt in Reisa domini origo, de quibus con-
stitutio Friderici de anno 1187. apud Ursperg.

§. 3. Nobilitatis jus transmittitur ad
heredes. Imo olim nobiles semper natos
non factos fuisse probat Dn. Ludevig. *in
paradox jur.* Quod & inde patet, quod nobiles
atque ingenui synonymice usurparentur DN.
Thom. de jur. dand. civ. Non transeunt omnes
ejus prærogativæ, si mater nobilis non sit
Knipschild. *de nobil. c. 8. §. 42.* præcipue ubi
specialis consuetudo maternum genus requi-
rit v. c. in Silesia. Auctor des Schles. Ritter-
rechts *f. 40.*

§. 4. Gaudent præcedentia. * *vid. discurs.
de no-*

de nobil. p. 49.
standi & splen-
In processu be-
lipp. us. pr. iii. de
dec. 178. nec igno-
de stat. nob. c. 15
quentur Bocer.
*nobil. q. 22. * ra*
Thom. prud. jud.

§. 6. Bu
in Burgo, quod
sold. v. Burg. C
bus * propriis,
ruricolis secerne
Cæsarum benign
runt & in tribu
runt. * *Opificia*
genses vivunt, ob
Leg. Salic. XI. §. p.
torum servitia D
Vadian. fol. 67.

§. 7. Divi
& suburbicos,
bantur v. Hert. de
Add. Datt. L. 1. c. 14
sunt conditionis,
geri non gaudea
in Academicis stud
vid. Fritsch. tr. de sa

de nobil. p. 49. Competit ipsis jus arma gestandi & splendida vestimenta R. I. 1530. In processu beneficium competentiae vid. Philipp. us. pr. tit. de act. Mitius puniuntur Coler. dec. 178. nec ignominia tanta qua alii Nolden. de stat. nob. c. 15. §. 10. n. 111. Nec facile torquentur Bocer. de tort. c. 4. n. 47. Tiraqu. de nobil. q. 22. * rationem egregie indagavit DN. Thom. prud. jud. c. VIII.

§. 6. Burgenses sunt, qui habitant in Burgo, quod olim urbis nomen erat Betsold. v. Burg. Constabant libertis & hominibus * propriis, adeoque solis fere muris & ruricolis secernebantur vid. Lehmann. d. l. Cæsarum benignitate ad libertatem aspirarunt & in tribus Zünfte secerni ** ceperunt. * Opificia enim, quæ maxima pars burgenses vivunt, olim ad servos spectabant. vid. Leg. Salic. XI. §. p. 290. t. c. Baluz. Inde deserunt eorum servitia Dienst und Frohnen de quibus Vadian. fol. 67.

§. 7. Dividuntur hodie in Burgenses & suburbicos, qui & olim Pfalburgeri dicebantur v. Hert. de subj. territ. §. 20. it. in not. ibid. Add. Datt. L. 1. c. 14. deterioris, ut plurimum sunt conditionis, vel quod magistratu burgensi non gaudeant, vel quod braxare ipsis in Academiis studiosos recipere non liceat vid. Fritsch. tr. de suburbiis.

§. 8. Re-

§. 8. Recipitur in civem hodie regulariter quilibet liber homo * non autem homines proprii die einen nachfolgenden Herrn haben. Ni alicubi liberum reddat aer *vid. Rhet. v. IV. diff. IX. §. 10.* Testimoniales de vita antea honeste acta exigit Hering. *de fidejuss. Quod arbitrio magistratus civici relinquendum.*
* *Lipsia excluduntur nobiles.*

§. 9. Præter specialia solemnia receptionis hinc inde usitata, juramentum à novo burgenfi exigitur, quod in municipiis primario ad principem, secundario ad magistratum urbicum dirigitur *v. Cothman. academ. resp. 47. n. 47.* Solvitur insimul certa pecunia das Bürgergeld. *Rhet. ibid. §. 9.*

§. 10. Originarie hodie nemo civis est, sed talis fit per receptionem, quæ tamen indigenæ minoris constat. Neque ante eandem factam ab omni burgenfium jure plane excluditur *vid. Mev. ad jus Lub. L. 1. 1. 2.* Sicuti & in quibusdam urbibus solus ad honores senatorios admittitur.

§. 11. Minime autem libera semper est receptio. Qui enim per annum in urbe morati sunt aut migrare aut nomen albo inscribere jubentur, *Gail. n. 38.* Ni justæ causæ ulterioris dilationis concessionem suadeant. Filius burgenfis tum demum cogitur, si separatam œconomiam instituit *Mev. d. l.*

§. 12. O
eorum jurament
promovere velin
tur petitio priv
nis, quicquid co
cedunt sueta one
Seres Folge v. v
tributiones, me
Thabor de metat.

§. 13. Jur
eorum corpore
pleatur *vid. Leh
de reg. Ital. ad a
poletam vendan
beri non Stand
Repete quoque
bent suas socie
Gülden Siegel*

§. 12. Int
atores. Inter q
*supr. L. III. Spe
vid. Alciat. ad l. m
aliis eliguntur in
Non alligantur a
mendatione Finc
Et alieni Fab. in
II. 7. acquisition
H. Pistr. c. 180. e
pecunie Coler. pr*

§. 12. Obligatio burgenfium fuit ex eorum juramento, quod urbis commodum promovere velint. Cui sane oppido adversatur petitio privilegii contrarii, vel exemptionis, quicquid contendat *Cz. p. 2. c. 6. d. 2.* Accedunt sueta onera personalia v. c. *wachen/die Heeres Folge v. Wehner v. Folge & realia contributiones, metationes vid. Klock. de contrib. Thabor de metat.*

§. 13. Jura sunt, quod plerumque ex eorum corpore magistratus eligatur vel suppleatur *vid. Lehm. IV. III. p. 241. 242. Sigon. de reg. Ital. ad annum 973.* Quod braxent & poletam vendant *Carpz. III. 35. 8.* Quod liberi von Stand & und Marcsgeld *Carpz. II. 6. 2.* Repete quoque dicta §. 3. 4. *supr. iii. V.* Habent suas societates *Schützen/Compagniez/Gülden/Siegel/ v. Rhet. diff. X. inf.*

§. 12. Inter burgenfles eminent mercatores. Inter quos noscitur jus cambii, *vid. supr. L. III.* Speciale forum alicubi habent *vid. Alciat. ad L. mercis de V. S.* Inde alicubi præ aliis eliguntur inter senatores *vid. supr. p. 460.* Non alligantur apicibus juris v. c. in commendatione *Finckelth. o. 16.* promissione facti alieri *Fab. in C. L. VIII. t. 27. d. 3. Gail. II. 27.* acquisitione actionis tertio facienda *H. Pistor. c. 180.* exceptione non numeratæ pecuniæ *Coler. proc. exec. p. 4. c. 1. n. 109.* Beneficio

784 Tit. VIII. De quibusdam aliis divisionibus
necio excusationis Carpz. II. 187. Fides inter
eos exsuperans esse debet. Finckelth. d. l.
Hinc libris ipsorum creditur vid. §. 5. t. 19.
L. V. supr. Nec ad Sctum Vellej. provocant
mercatrices. vid. p. 541 Adde Marquard. de
jur. merc.

§. 13. Hos excipiunt pharmacopolæ
& chirurgi, utrosque ex rationibus clericalibus
à medicina sejunctos fuisse, ostendit
Fleury du bois des etud. p. 51. Est horum
certus in urbe numerus. Qui statu mutato
tamen & ipse mutatur vid. omnino DN. Tho-
mas. de jur. Pharmacop. Chirurghi nomine
medicorum veniunt Rhet. d. l. diff. XII c. 1 §. 5.
interna curatio autem ipsis non permittitur.
Defenditur honestas eorum R. 7. 1540.

§. 14. Hospitatores hodie idem ho-
norationibus accensentur vid. Rhet. d. l. XV. c.
I. II. Mev. ad jus Lub. L. III. art. 12. Hinc con-
tra eos non male præsumitur Schilt. Exercit.
XII. inf. jus hospitaturæ spectat ad solos ci-
ves. Acquirtur non nuda possessione, sed
privilegio, statuto &c. Rhet. p. 13. d. l. Tenen-
tur inviti advenas recipere, non tamen
omnes. Zoesl. ad tit. naut. caup. stab.

§. 15. Rerum illatarum custodiam præstant,
si ipsis scientibus illatæ, adeoque magis ex
vero, quam quasi contractu Carpz. I. 26. 16.
Neque

Neque vero ho-
sitem esse dect
oblig. que ex de
hospitator vid. Z.

§. 16. Co-
tentionis pro co-
Vel arresto à j-
remedio, sine d-
ignotos utitur, C-
ras abjudicandas
pus habita, vid.
jure prelacionis
beredit. petii. l. 3. C.

§. 17. Tar-
opificum Zünffie.
und ungeschentlic
polit. 1548. von S-
tionen habet Bor-
Gyphian. acon. le

§. 18. Collegi-
jurisdictione. Hæ-
Obermeister elect-
tur * rebus ad colle-
superioris concurre
le civ. imp. IV. 13. 3. n. 28
ant, collegio exclu-
is non competit F

Neque vero hospitem inferentem plane de-
fidem esse decet *vid. Schneidevv. ad ff. tit. de
oblig. qua ex del.* Nec advenarum factum luit
hospitator *vid. Zæf. d. l. n. 3.*

§. 16. Consulitur hospitori jure re-
tentionis pro consequenda pecunia debita.
Vel arresto à judicé impetrato. Utroque
remedio, sine distinctione dignitatis, erga
ignotos utitur, Carpzov. II. 25. 22. Nec usu-
ras adjudicandas putarem, ni fides ad tem-
pus habita, *vid. supr. §. 8. p. 424. §. 16. p. 427.*
jure prælationis gaudet in casibus l. 4. C. de
heredit. petit. l. 3. C. de relig.

§. 17. Tandem inveniuntur collegia
opificum Zünffte. Distinctio in geschenckte
und ungeschenckte Handwercke / rejicitur *ordin.
polit. 1548. von Handwerck.* Alias distin-
ctiones habet Bornit. *de rer. suff. tr. 11. c. 2.*
Gryphiand. *æcon. legal. L. 1. c. 23.*

§. 18. Collegia constant arario, sigillo,
jurisdictione. Hæc exercetur per seniores
die Obermeister electos à collegio. Contine-
tur * rebus ad collegium pertinentibus. Nec
superioris concurrentiam excludit Knipsch.
de civ. imp. IV. 13. 3. n. 28. Judicant, multas indi-
cant, collegio excludunt. Executio autem
iis non competit Fritsch. *colleg. opif. p. 12.*

Ddd

Sed

Sed utrinque brachium seculare imploratur si v. c. eum, qui collegio concessa usurpat, fugare velint.

* nam quæ ipsis non concessa, naturali libertate relicta sunt. *vid. Respons. Mev. VIII. apud Eriisch. d. 1.*

§. 19. Condunt statuta, quæ tamen à superiore confirmanda v. Mev. III. d. 284. & ejus dispensationi subjacent. De irrationabilibus *vid. eund. c. IV. per tot.*

§. 20. Tolluntur collegia morte, revocatione privilegiorum, separatione. Imò & uni renunciare licet, ex natura societatis. *Id. c. VI.*

§. 21. Rusticorum jura explicat Chopin. *tr. de priv. rust.* sed pauca illorum observantur. Neque enim à tutela indistincte excusantur. Nec instrumenta eorundem à pignoris onere libera sunt Brunnem. *proc. civ. c. 29. Klein not. msc. ad tit. qua res pign. Lauterb. Add. Coler. proc. execut. L. II. c. 3. n. 147.* Non nocet tamen iis ignorantia juris Chopin. p. 34. Unde privilegiato testantur, nec tempus agnoscendæ bonorum possessionis ipsis currit. Idem *L. I. c. 23.* Liberat in delictis rusticitas à dolo *l. si quis id. de jurisd.*

* Olim

* Olim & pax
v. Dat. l.
cebat

§. 22.

mes sunt, qui
rare dicuntur
do lex notat
trahitur facto
quod viri gr
Voët. ad tit. d
verbo, quæ o
or hodie vix
vim legis hab
famam referva
cetregula, qua

§. 23.

quæ non tam f
cori status effe
stratores suum
eorum heredes
jur. epif. p. II. c. 4
Imp. U. M. d. l.

§. 24.

locatur. Richt. I
apud nos secus,
bat Edr. I. art. 2
magistr. §. 72.

* *Olim & pax Dei apud Germanos ipsis proderat v. Datt. l. c. 2. Aratri furtum severissime coercabatur. v. supr. de furt. pœn.*

§. 22. Ratione famæ quidam infames sunt, quidam levis notæ macula laborare dicuntur. Infamia est vel juris, quando lex notat aliquem, vel facti, quæ contrahitur factò à legibus non notato, sed quod viri graves pro turpi habent *vid. Voët. ad rit. de his, qui not. inf. §. 1. 3.* Uno verbo, quæ oritur ex factò indecoro. Prior hodie vix conspicitur, quia mores, qui vim legis habent, judici potestatem dant, famam reservandi *vid. Schilt. b. t.* Inde placet regula, quam habet DN. Beyer. *b. t.*

§. 23. Adjicitur levis notæ macula, quæ non tam facti singularis, quam indecori status effectus est. Referuntur huc castratores suum, lictores &c. non tamen eorum heredes *vid. U. M. b. t. Fritsch. de jur. opif. p. II. c. 4.* plures exemerunt jam Rec. Imp. *U. M. d. l.*

§. 24. Carnifex in hac eadem classe locatur. Richt. *II. dec. 80. 20.* Quod olim apud nos secus, ubi causas minores judicabat *Edr. I. art. 2. 8. 68. Thomaf. de jurisd. & magistr. §. 72.* Quamvis non ubique certa perso-

persona constituta esset Dopler. *p. I. p. 532. seqq.* Recepto Jure Romanorum videtur status ipsius mutatus, quia apud eos carnifex vile nomen. Adde Dopl. *p. 576. d. l.* De salvo conductu eorum, jure petendi certa bona propricia, Karren vor die Thür führen. *vid. Dopl. d. l.*

F I N I S.

Bigatu
Aboliti
Abortu

Actionum divisi

Actor

Aduarius

Adoptio

Adulterium

Advocatus

Edificationis m

Emulatio

Estimatorius co

ctus

Aggratiatio

Alex contractus

Alienandi jus

judicii mutan

sa

Allodium

Allevio

Ammodiatio